

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0360

Nowy europejski program na rzecz umiejętności**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności (2017/2002(INI))**

(2018/C 337/20)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, a w szczególności jej art. 14 i 15,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, ratyfikowaną przez UE w 2010 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”) ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2010 r. w sprawie wspierania dostępu młodzieży do rynków pracy, poprawy statusu osób odbywających staże i praktyki zawodowe ⁽²⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych ⁽³⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy ⁽⁴⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie skutecznego kształcenia nauczycieli,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie zapewniania jakości w celu wspierania kształcenia i szkolenia,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży ⁽⁵⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ⁽⁶⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie polityk na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rezolucję Rady z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie odnowionej europejskiej agendy w zakresie uczenia się dorosłych ⁽⁸⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 15 czerwca 2011 r. w sprawie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem: zagwarantujemy wszystkim dzieciom w UE dobry start w przyszłość,
- uwzględniając rezolucję Rady z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie nowych umiejętności w nowych miejscach pracy ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 119 z 28.5.2009, s. 2.⁽²⁾ Dz.U. C 351 E z 2.12.2011, s. 29.⁽³⁾ Dz.U. C 484 z 24.12.2016, s. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. C 67 z 20.2.2016, s. 1.⁽⁵⁾ Dz.U. C 120 z 26.4.2013, s. 1.⁽⁶⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.⁽⁷⁾ Dz.U. C 191 z 1.7.2011, s. 1.⁽⁸⁾ Dz.U. C 372 z 20.12.2011, s. 1.⁽⁹⁾ Dz.U. C 290 z 4.12.2007, s. 1.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie ograniczania zjawiska wczesnego kończenia nauki i sprzyjania sukcesom szkolnym ⁽¹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 17 lutego 2013 r. w sprawie inwestowania w edukację i szkolenia – odpowiedź na komunikat pt. „Nowe podejście do edukacji: Inwestowanie w umiejętności na rzecz lepszych efektów społeczno-gospodarczych” oraz roczną analizę wzrostu gospodarczego z 2013 r. ⁽²⁾,
- uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie ⁽³⁾ (ERK),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2016 r. w sprawie tworzenia na rynku pracy warunków sprzyjających równowadze między życiem zawodowym a prywatnym ⁽⁴⁾,
- uwzględniając odniesienia do umiejętności cyfrowych zawarte w komunikacie Komisji z dnia 19 kwietnia 2016 r. zatytułowanym „Cyfryzacja europejskiego przemysłu. Pełne wykorzystanie możliwości jednolitego rynku cyfrowego” (COM(2016)0180),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 listopada 2012 r. zatytułowany „Nowe podejście do edukacji: Inwestowanie w umiejętności na rzecz lepszych efektów społeczno-gospodarczych” (COM(2012)0669),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie programu Erasmus+ i innych narzędzi wspomagania mobilności w kształceniu i szkoleniu zawodowym – podejścia zakładającego uczenie się przez całe życie ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie strategii nabywania umiejętności służących zwalczaniu bezrobocia ludzi młodych ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie inicjatywy w zakresie zielonego zatrudnienia: pełne wykorzystanie potencjału zielonej gospodarki pod względem tworzenia miejsc pracy ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 września 2015 r. w sprawie promowania przedsiębiorczości młodzieży przez kształcenie i szkolenie ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 września 2015 r. w sprawie utworzenia konkurencyjnego rynku pracy w Unii XXI w.: dostosowanie umiejętności i kwalifikacji do zapotrzebowania i perspektyw na rynku pracy jako sposób na wyjście z kryzysu ⁽⁹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie europejskiego paktu na rzecz równości płci na lata 2011–2020 ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie roli wczesnej edukacji i kształcenia podstawowego w stymulowaniu kreatywności, innowacyjności i kompetencji cyfrowych,
- uwzględniając projekt konkluzji Rady z dnia 20 lutego 2017 r. dotyczący wzmacniania umiejętności kobiet i mężczyzn na unijnym rynku pracy ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie roli dialogu międzykulturowego, różnorodności kulturowej i edukacji w promowaniu podstawowych wartości UE ⁽¹²⁾,
- uwzględniając przewodnik Komisji „Social Europe” z marca 2013 r. w sprawie gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 417 z 15.12.2015, s. 36.

⁽²⁾ Dz.U. C 64 z 5.3.2013, s. 5.

⁽³⁾ Dz.U. C 111 z 6.5.2008, s. 1.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0338.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0107.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0008.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 265 z 11.8.2017, s. 48.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0292.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0321.

⁽¹⁰⁾ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/119628.pdf

⁽¹¹⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6268-2017-INIT/pl/pdf>

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0005.

⁽¹³⁾ Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego (ISBN: 978-92-79-26866-3); <http://www.euricse.eu/wp-content/uploads/2015/03/social-economy-guide.pdf>.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- uwzględniając program godnej pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie strategicznych ram UE dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2014–2020 ⁽¹⁾,
 - uwzględniając opinię SOC/546 z dnia 22 lutego 2017 r. wydaną przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając wspólne posiedzenia Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz Komisji Kultury i Edukacji zgodnie z art. 55 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych i Komisji Kultury i Edukacji, a także opinię Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A8-0276/2017),
- A. mając na uwadze, że Karta praw podstawowych Unii Europejskiej zapewnia prawo do dostępu do kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie;
 - B. mając na uwadze, że umiejętności mają strategiczne znaczenie dla zdolności do zatrudnienia, wzrostu gospodarczego, innowacji i spójności społecznej oraz że stopień skomplikowania zawodów rośnie we wszystkich sektorach i rodzajach działalności, co skutkuje wzrostem względnego zapotrzebowania na umiejętności, nawet w przypadku zawodów wymagających niskich kwalifikacji;
 - C. mając na uwadze, że dobrobyt i zabezpieczenie naszych osiągnięć społecznych opierają się wyłącznie na umiejętnościach i wiedzy fachowej naszych społeczeństw;
 - D. mając na uwadze, że osoby o niskich umiejętnościach zawodowych są narażone na zwiększone ryzyko bezrobocia i wykluczenia społecznego;
 - E. mając na uwadze, że państwa o najwyższym odsetku osób dorosłych o niskim poziomie podstawowych umiejętności i umiejętności cyfrowych mają niższe poziomy produktywności pracy, a co za tym idzie gorsze perspektywy wzrostu gospodarczego i konkurencyjności;
 - F. mając na uwadze, że Parlament Europejski podziela i wspiera działania Komisji obejmujące inwestycje w kapitał ludzki jako podstawowe źródło konkurencyjności UE; mając na uwadze, że niezbędnym warunkiem jakości kształcenia jest jakość wykształcenia nauczycieli;
 - G. mając na uwadze, że w wielu zawodach wymagających niskich kwalifikacji konieczne są obecnie coraz większe umiejętności czytania i pisania, a także liczenia oraz inne podstawowe umiejętności; mając na uwadze, że nawet zawody wymagające niskich kwalifikacji w sektorze usług coraz częściej obejmują bardziej wymagające, nierutynowe zadania ⁽²⁾;
 - H. mając na uwadze, że według ostatniego Międzynarodowego Badania Kompetencji Osób Dorosłych przeprowadzonego przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) około 70 mln dorosłych Europejczyków nie posiada podstawowych umiejętności w zakresie czytania, pisania i liczenia, co stanowi przeszkodę w znalezieniu godnej pracy i zapewnieniu sobie godnego poziomu życia;
 - I. mając na uwadze, że do 2025 r. 49 % wszystkich ofert pracy (dotyczących zarówno nowych stanowisk, jak i zastąpienia odchodzącego pracownika) w UE będzie wymagać wysokich kwalifikacji, 40 % – średnich kwalifikacji, a jedynie 11 % – niskich kwalifikacji albo nie będzie ich wymagać wcale ⁽³⁾;
 - J. mając na uwadze, że szerszy dostęp do uczenia się przez całe życie może stać się nową szansą na aktywne włączenie i większe zaangażowanie społeczne, zwłaszcza dla osób o niskich kwalifikacjach, osób bezrobotnych, a także osób o specjalnych potrzebach, osób starszych oraz migrantów;
 - K. mając na uwadze, że państwa członkowskie muszą znaleźć sposoby ochrony lub propagowania długoterminowych inwestycji w zakresie kształcenia, badań, innowacji, polityki energetycznej i klimatycznej oraz zainwestować w modernizację systemów kształcenia i szkolenia, w tym uczenia się przez całe życie;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0411.

⁽²⁾ Komisja Europejska (2016), Analiza stanowiąca podstawę Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności (SWD(2016)0195).

⁽³⁾ Cedefop, wkrótce w KE, 2016.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- L. mając na uwadze, że UE jest platformą, która najbardziej nadaje się do wymiany najlepszych praktyk i wspierania wzajemnego uczenia się wśród państw członkowskich;
- M. mając na uwadze, że art. 165 i 166 TFUE nakładają na państwa członkowskie odpowiedzialność za powszechną edukację, w tym szkolnictwo wyższe i kształcenie zawodowe;
- N. mając na uwadze, że współpraca w zakresie edukacji na szczeblu europejskim stanowi dobrowolny proces, a sektor edukacji zasadniczo różni się w tym względzie od bardziej uwspólnotowionego sektora zatrudnienia;
- O. mając na uwadze, że umiejętności i kompetencje są ze sobą powiązane, w związku z czym Nowy europejski program na rzecz umiejętności powinien dalej wzmacniać połączenie między nimi;
- P. mając na uwadze, że rozwój sektorów zorientowanych na przyszłość wpływa decydująco na zapotrzebowanie na określone rodzaje umiejętności;
- Q. mając na uwadze, że Europejskie badanie umiejętności i miejsc pracy pokazało, że około 45 % wszystkich dorosłych pracowników w UE uważa, że ich umiejętności mogłyby zostać lepiej rozwinięte lub wykorzystane w pracy;
- R. mając na uwadze, że według MOP od 25 do 45 % siły roboczej w Europie stanowią pracownicy, których kwalifikacje są albo zbyt wysokie, albo niewystarczające do wykonywanej pracy; mając na uwadze, że przyczyną tego jest głównie szybkie tempo zmian w strukturze gospodarki państw członkowskich;
- S. mając na uwadze, że dotyczące osób i przedsiębiorstw zjawisko niedopasowania umiejętności do stanowisk pracy budzi obawy oraz tworzy luki i niedobory w zakresie umiejętności, będąc jedną z przyczyn bezrobocia ⁽¹⁾; mając na uwadze, że 26 % dorosłych pracowników w UE nie posiada umiejętności, których potrzebuje w swojej pracy;
- T. mając na uwadze, że ponad 30 % wysoko wykwalifikowanych młodych osób zajmuje miejsca pracy, które nie odpowiadają ich talentom i aspiracjom, a 40 % europejskich pracodawców zaznacza, że nie może znaleźć ludzi o odpowiednich umiejętnościach umożliwiających rozwój i wdrażanie innowacji;
- U. mając na uwadze, że obecnie prawie 23 % populacji w wieku od 20 do 64 lat ma niskie wykształcenie (niepełne podstawowe, podstawowe lub średnie niższego stopnia); mając na uwadze, że osoby o niskich kwalifikacjach mają mniejsze możliwości zatrudnienia, są bardziej podatne na niepewność zatrudnienia i są dwa razy bardziej narażone na długotrwałe bezrobocie niż osoby o wysokich kwalifikacjach ⁽²⁾;
- V. mając na uwadze, że osoby z niskimi kwalifikacjami nie tylko mają mniejsze możliwości zatrudnienia, ale również są bardziej zagrożone bezrobociem długotrwałym oraz mają utrudniony dostęp do usług i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym;
- W. mając na uwadze, że wiele osób posiada umiejętności, które nie są rozpoznane, wykorzystywane ani odpowiednio uwzględnione w wynagrodzeniu; mając na uwadze, że umiejętności nabyte poza systemami formalnymi, w drodze doświadczenia zawodowego, wolontariatu, zaangażowania obywatelskiego lub innych istotnych doświadczeń, nie zawsze są uwzględniane w kwalifikacjach lub dokumentowane, w związku z czym ich wartość jest zaniżana;
- X. mając na uwadze, że sektor kultury i sektor kreatywny przyczyniają się do wzrostu dobrostanu społecznego, innowacji i zatrudnienia oraz stymulują rozwój gospodarki UE, zatrudniając ponad 12 mln osób w UE, co odpowiada 7,5 % ogółu zatrudnionych we wszystkich sektorach, a ich wkład w gospodarkę wynosi 5,3 % całkowitej wartości dodanej brutto UE oraz 4 % całkowitego nominalnego produktu krajowego brutto UE generowanego przez branżę sektora produktów wysokiej klasy ⁽³⁾;
- Y. mając na uwadze, że równość kobiet i mężczyzn jest jedną z podstawowych zasad UE zapisaną w traktatach oraz jednym z celów i zadań Unii; mając na uwadze, że uwzględnianie zasady równości kobiet i mężczyzn we wszystkich działaniach, takich jak umożliwianie dostępu do kształcenia i szkolenia, stanowi szczególną misję Unii;

⁽¹⁾ <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/assisting-eu-countries-skills-matching>

⁽²⁾ Zob. SWD(2016)0195.

⁽³⁾ „Boosting the competitiveness of cultural and creative industries for growth and jobs” (Zwiększanie konkurencyjności sektora kultury i sektora kreatywnego na rzecz wzrostu i zatrudnienia) z 2015 r.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- Z. mając na uwadze, że na szczeblu UE młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nieszkoląca się (NEET) uważana jest za jedną z grup najbardziej narażonych na zagrożenia w kontekście bezrobocia młodych; mając na uwadze, że prawdopodobieństwo, że kobieta znajdzie się w grupie NEET, jest 1,4⁽¹⁾ raza większe niż w przypadku mężczyzny, co jeszcze bardziej uwydatnia problemy związane z dyskryminacją ze względu na płeć oraz równością od najmłodszych lat;
- AA. mając na uwadze, że umiejętności społeczne i emocjonalne w połączeniu z umiejętnościami poznawczymi są istotne dla osiągnięcia przez człowieka dobrostanu i sukcesu;
- AB. mając na uwadze, że dostęp do wysokiej jakości formalnego, nieformalnego i pozaformalnego uczenia się, a także kształcenia i szkoleń musi być prawem powszechnym na każdym etapie życia każdego człowieka, tak aby obywatele mogli nabywać przekrojowe umiejętności w zakresie liczenia, korzystania z urządzeń cyfrowych i mediów, krytycznego myślenia, posługiwania się językami obcymi, a także umiejętności społeczne i przydatne umiejętności życiowe; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest zapewnienie pracownikom wolnego czasu na rozwój osobisty i szkolenia w kontekście uczenia się przez całe życie;
- AC. mając na uwadze, że konieczne jest, aby umiejętności służyły nie tylko zwiększeniu zdolności zatrudnienia, ale także wzmocnieniu zdolności uczestnictwa obywatelskiego oraz szacunku dla wartości demokratycznych i tolerancji, zwłaszcza jako narzędzie zapobiegania radykalizacji i wszelkim przejawom nietolerancji;
- AD. mając na uwadze, że w szybko zmieniającym się świecie, który jest coraz bardziej zglobalizowany i cyfrowy, kluczowe są umiejętności przekrojowe i uniwersalne, takie jak umiejętności społeczne, międzykulturowe, cyfrowe, umiejętności rozwiązywania problemów, przedsiębiorczość i umiejętność kreatywnego myślenia;
- AE. mając na uwadze, że transformacja cyfrowa jeszcze nie dobiegła końca, a potrzeby społeczeństwa i rynku pracy stale się zmieniają;
- AF. mając na uwadze, że rozwój umiejętności cyfrowych i pewność siebie mają zasadnicze znaczenie dla budowania silnych społeczeństw oraz wspomagają jedność i integrację w UE;
- AG. mając na uwadze, że systemy kształcenia i szkolenia stoją obecnie w obliczu transformacji cyfrowej, która ma wpływ na procesy nauczania i uczenia się; mając na uwadze, że niezbędne są skuteczne przepisy dotyczące umiejętności cyfrowych, aby zapewnić, by pracownicy byli przygotowani na obecne i przyszłe zmiany technologiczne;
- AH. mając na uwadze, że pomimo niedawnego wzrostu liczby osób, które są objęte edukacją cyfrową lub szkoleniami w UE, nadal wiele pozostaje do zrobienia, aby dopasować gospodarkę europejską do nowej epoki cyfrowej i zlikwidować rozbieżności między liczbą osób poszukujących pracy a liczbą wakatów;
- AI. mając na uwadze, że konieczne jest włączenie nowych transformacji cyfrowych do systemów edukacji, aby nadal pomagać ludziom w rozwijaniu umiejętności krytycznego myślenia, nabywaniu pewności siebie i osiąganiu niezależności; mając jednak na uwadze, że należy to uczynić w sposób zapewniający współzależność z przedmiotami nauczanyymi dotychczas;
- AJ. mając na uwadze, że program na rzecz umiejętności, który ma sprawdzać się w przyszłości, powinien stanowić element szerszej refleksji na temat wiedzy zawodowej w kontekście coraz większej cyfryzacji i robotyzacji w europejskich społeczeństwach;
- AK. mając na uwadze, że oprócz umiejętności językowych, cyfrowych i biznesowych należy także podkreślać znaczenie kompetencji przekrojowych, takich jak kompetencje obywatelskie i społeczne, oraz edukacji obywatelskiej;
- AL. mając na uwadze, że umiejętności w zakresie przedsiębiorczości należy rozumieć w szerszym kontekście jako poczucie inicjatywy dotyczącej udziału w działaniach społecznych oraz przedsiębiorczy sposób myślenia; mając na uwadze, że w związku z tym powinny one zostać mocniej podkreślone w Nowym europejskim programie na rzecz umiejętności jako umiejętności życiowe przynoszące korzyści jednostkom w życiu osobistym i zawodowym, a tym samym również społecznościom;

⁽¹⁾ Society at a Glance [Społeczeństwo w przekroju] 2016, wskaźniki społeczne OECD.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- AM. mając na uwadze, że w celu zapewnienia inteligentnego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz miejsc pracy dla osób młodych, należy wspierać umiejętności w zakresie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki w UE;
- AN. mając na uwadze, że zapotrzebowanie na specjalistów i personel średniego szczebla w sektorze nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki ma wzrosnąć o około 8 % do 2025 r., a więc o wiele więcej niż wynosi trzyprocentowy wzrost prognozowany dla wszystkich zawodów; mając na uwadze, że zatrudnienie w sektorach związanych z naukami ścisłymi, technologią, inżynierią i matematyką również ma wzrosnąć o około 6,5 % do 2025 r. ⁽¹⁾;
- AO. mając na uwadze, że kiepski wizerunek i coraz mniejsza atrakcyjność kształcenia i szkolenia zawodowego oraz jego niska jakość w niektórych państwach członkowskich zniechęcają studentów do rozpoczynania kariery zawodowej w obiecujących dziedzinach i sektorach, w których brakuje pracowników;
- AP. mając na uwadze, że zajmując się problemami związanymi z umiejętnościami, dotyczącymi zwłaszcza niedopasowania umiejętności i możliwości zatrudnienia, należy wziąć pod uwagę szczególne wyzwania, z którymi mierzą się obszary wiejskie;
- AQ. mając na uwadze, że sektor ekologiczny należał do głównych sektorów generujących wzrost liczby netto miejsc pracy w Europie w czasie recesji i powinien być dalej wspierany w Nowym europejskim programie na rzecz umiejętności;
- AR. mając na uwadze, że starzenie się społeczeństwa w Europie zwiększa zapotrzebowanie na specjalistów w sektorze ochrony zdrowia, a także na opiekę społeczną i usługi medyczne;
- AS. mając na uwadze kluczową rolę rodziny we wspieraniu zdobywania przez dzieci podstawowych umiejętności;

Rozwijanie umiejętności życiowych i zawodowych

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji pt. „Nowy europejski program na rzecz umiejętności – wspólne działania na rzecz wzmocnienia kapitału ludzkiego, zwiększania szans na zatrudnienie i konkurencyjności” z czerwca 2016 r.;
2. uznaje, że kształcenie i szkolenie należą do kompetencji państw członkowskich oraz że UE może jedynie wspierać, koordynować lub uzupełniać działania państw członkowskich;
3. uważa, że UE potrzebuje zmiany przyjętego wzorca postępowania w odniesieniu do celów i funkcjonowania sektora edukacji; przyznaje, że konieczne jest skupienie uwagi na modernizacji europejskich systemów kształcenia i szkolenia zgodnie z szybko postępującymi zmianami w środowisku ekonomicznym, technologicznym i społecznym, a także zapewnienie dostępu do wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach;
4. odnotowuje, że pomimo iż zapotrzebowanie na umiejętności ma charakter dynamiczny, głównym celem pakietu umiejętności są bieżące potrzeby rynku pracy; podkreśla w tym kontekście znaczenie ścisłej współpracy z Europejskim Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) w celu prognozowania zapotrzebowania na umiejętności, a także opracowania narzędzia służącego prognozowaniu ogólnoeuropejskiego zapotrzebowania na umiejętności oraz systemów uczenia się przez całe życie, aby dostosować się do nowych sytuacji na rynku pracy i zwiększyć zdolności dostosowawcze obywateli, a także aktywne obywatelstwo i włączenie społeczne;
5. wzywa państwa członkowskie, by w swoich programach edukacyjnych i szkoleniowych oraz programach nauczania skupiały uwagę nie tylko na umiejętnościach zwiększających zdolność zatrudnienia i na umiejętnościach czytania i pisania, rozumowania matematycznego, umiejętnościach cyfrowych i korzystania z mediów, lecz także na umiejętnościach, które są bardziej istotne dla społeczeństwa, takich jak zbywalne umiejętności przekrojowe i miękkie (przywództwo, umiejętności społeczne i międzykulturowe, umiejętności w zakresie zarządzania, przedsiębiorczość i edukacja finansowa, wolontariat, znajomość języków obcych, umiejętności prowadzenia negocjacji), a także by priorytetowo traktowały dalszy rozwój tych umiejętności także w ramach programów kształcenia i szkolenia zawodowego, wraz ze wzmocnieniem europejskiego rzemiosła;
6. domaga się, by wszyscy mieli prawo do rzeczywistego dostępu do umiejętności, na każdym etapie życia, w celu umożliwienia im zdobywania podstawowych umiejętności niezbędnych w XXI wieku;
7. uznaje wartość umiędzynarodowienia edukacji oraz zwiększenia liczby studentów i pracowników uczestniczących w programach mobilności; podkreśla w związku z tym wartość programu Erasmus+;

⁽¹⁾ Cedefop, baza danych „Rising STEMs” (Rozwój sektora nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki), marzec 2014 r.

Czwartek, 14 września 2017 r.

8. zwraca ponadto uwagę, że różne badania dowodzą, że dzięki mobilności ludzie zyskują konkretne umiejętności zawodowe oraz przekrojowe i zbywalne pakiety umiejętności, takie jak umiejętności krytycznego myślenia i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, a także większe szanse na rozwój kariery; dostrzega, że obecny budżet UE przeznaczony na mobilność edukacyjną może nie wystarczyć do osiągnięcia wskaźnika mobilności edukacyjnej na poziomie 6 % do 2020 r.;
9. zachęca państwa członkowskie do dalszego rozwijania możliwości mobilności międzysektorowej wśród szkół jako całości; podkreśla, że wymagane jest wzmożone wspieranie i propagowanie mobilności w kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz że w kontekście mobilności szczególną uwagę należy poświęcić regionom transgranicznym;
10. zwraca uwagę, że kształcenie i szkolenie powinno przyczyniać się do rozwoju i wzrostu osobistego osób młodych, aby uczynić ich aktywnymi i odpowiedzialnymi obywatelami przygotowanymi do życia i pracy w zaawansowanej pod względem technologicznym i zglobalizowanej gospodarce oraz powinno wyposażać ich w kluczowe kompetencje w zakresie uczenia się przez całe życie, stanowiące połączenie wiedzy, umiejętności i postaw potrzebnych do spełnienia i rozwoju osobistego, aktywnego obywatelstwa i zatrudnienia;
11. podkreśla, że wysokiej jakości wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem stanowią konieczny warunek rozwoju umiejętności;
12. odnotowując, że odpowiedzialność za zapewnienie edukacji i opieki nad dziećmi spoczywa na państwach członkowskich, wzywa je do poprawy jakości i dostępności wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz do rozwiązania problemu braku wystarczającej infrastruktury oferującej wysokiej jakości dostępny dla wszystkich opiekę nad dziećmi, niezależnie od dochodów, a także do rozważenia przyznania powszechnego dostępu dla rodzin żyjących w ubóstwie i doświadczających wykluczenia społecznego;
13. podkreśla, że kreatywność i innowacyjność stają się siłą napędową gospodarki UE oraz że należy włączyć je do głównego nurtu krajowych i europejskich strategii politycznych;
14. z zadowoleniem przyjmuje cel Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności, jakim jest przekonanie osób uczących się, by kształcenie i szkolenie zawodowe było ich pierwszym wyborem, a także by odpowiadało na zapotrzebowanie na rynku pracy i było powiązane z wymogami przyszłej pracy dzięki zaangażowaniu pracodawców w opracowywanie i realizację programów kształcenia;
15. zachęca państwa członkowskie do skupienia się nie tylko na promowaniu „odpowiednich umiejętności zawodowych”, lecz także na tych aspektach kształcenia, które są w większym stopniu oparte na pracy i bardziej praktyczne i które wspierają przedsiębiorczy sposób myślenia, innowacyjność i kreatywność, promują wśród obywateli krytyczne myślenie, a także pojmowanie idei zrównoważoności, jednocześnie szanując prawa podstawowe i takie wartości jak ludzka godność, wolność, demokracja, tolerancja i szacunek, tak aby mogli oni w pełni uczestniczyć w procesie demokratycznym i życiu społecznym jako obywatele o szerokich horyzontach;
16. uważa jednak, że należy przyjąć holistyczne podejście do edukacji i rozwoju umiejętności, które jest ukierunkowane na osobę uczącą się, a także zagwarantować wystarczające inwestycje w strategię polityczną w zakresie uczenia się przez całe życie; ponadto uważa, że kształcenie i szkolenia muszą być dostępne i przystępne cenowo dla wszystkich oraz że potrzeba więcej starań, aby dotyczyło to także grup znajdujących się w najbardziej niekorzystnym położeniu;
17. zachęca państwa członkowskie do włączenia w większym stopniu społeczeństwa obywatelskiego, ekspertów i rodzin, mających doświadczenie w zakresie realiów w terenie, w proces rozważań na temat niezbędnych umiejętności życiowych;
18. zachęca państwa członkowskie do skoncentrowania się także na zwalczaniu stereotypów w zakresie płci, ponieważ kobiety stanowią 60 % nowych absolwentów; podkreśla jednak, że wskaźnik ich zatrudnienia jest niższy niż w przypadku mężczyzn oraz że są one niedostatecznie reprezentowane w wielu sektorach;
19. zachęca państwa członkowskie do lepszego dopasowywania umiejętności do ofert na rynku pracy, w szczególności poprzez wdrożenie wysokiej jakości systemów przygotowania zawodowego, które zwiększają możliwości wyboru ścieżek kształcenia i zapewniają później większą elastyczność na rynku pracy;
20. uznaje wartość dualnych systemów kształcenia⁽¹⁾, jednak zwraca uwagę, że nie można bezrefleksyjnie przenosić systemów, które są stosowane w jednym państwie członkowskim, do innego państwa członkowskiego; sugeruje wymianę modeli najlepszych praktyk, w które powinni być włączeni partnerzy społeczni;

⁽¹⁾ Dualny system kształcenia łączy praktykę w przedsiębiorstwie z kształceniem w szkole zawodowej.

Czwartek, 14 września 2017 r.

21. podkreśla w związku z tym potrzebę zwiększenia współpracy pomiędzy państwami członkowskimi w celu wykorzystywania najlepszych praktyk prowadzących do niższego wskaźnika bezrobocia, np. systemów przygotowania zawodowego i uczenia się przez całe życie;
22. przypomina w związku z tym o roli Cedefop, którego jednym z głównych zadań jest zebranie decydentów politycznych, partnerów społecznych, badaczy i praktyków w celu wymiany pomysłów i doświadczeń, także za pośrednictwem rozwoju platform sektorowych;
23. podkreśla, że kultura, kreatywność i sztuka znacząco przyczyniają się do rozwoju osobistego, zatrudnienia i wzrostu w UE, ponieważ sprzyjają innowacyjności, stymulują spójność, wzmacniają stosunki międzykulturowe i wzajemne zrozumienie, a także służą zachowaniu europejskiej tożsamości i kultury oraz europejskich wartości; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia wsparcia dla sektora kultury i sektora kreatywnego, aby wyzwolić i w pełni wykorzystać ich potencjał;
24. podkreśla, że obecny napływ migrantów, uchodźców i osób ubiegających się o azyl do UE wymaga zastosowania bardziej zrównoważonego podejścia ukierunkowanego na obywateli państw trzecich, w tym oceny ich umiejętności, kompetencji i wiedzy, których widoczność należy promować, a także ustanowienia mechanizmu uznawania i walidacji umiejętności;
25. przypomina, że osoby nowo przybyłe dysponują nowymi umiejętnościami i wiedzą; wzywa do opracowania narzędzi zapewniających wielojęzyczne informacje o możliwościach w zakresie edukacji formalnej i nieformalnej, kształcenia zawodowego, praktyk zawodowych i wolontariatu; uważa, że istotne znaczenie ma wspieranie dialogu międzykulturowego w celu ułatwienia migrantom, uchodźcom i osobom ubiegającym się o azyl wchodzenia na rynek pracy oraz integracji ze społeczeństwem;
26. z zadowoleniem przyjmuje wnioski Komisji dotyczące narzędzia do tworzenia profilu umiejętności obywateli państw trzecich i liczy na szybkie postępy w tym zakresie; zaleca, aby Nowy europejski program na rzecz umiejętności był spójny w swoim podejściu do umiejętności migrantów z planem działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich; podkreśla, że należy zastosować bardziej kompleksowe podejście do podnoszenia kwalifikacji migrantów, w tym poprzez przedsiębiorczość społeczną, edukację obywatelską i nieformalne kształcenie, oraz że nie należy skupiać się wyłącznie na przejrzystości, porównywalności i wczesnym tworzeniu profilu umiejętności i kwalifikacji migrantów;
27. uważa, że należy podjąć skoordynowane działania na rzecz przeciwdziałania drenażowi mózgowi przez określenie właściwych środków służących wykorzystaniu dostępnych umiejętności, tak aby zapobiec zubożeniu kapitału ludzkiego w poszczególnych państwach członkowskich;
28. przypomina, że inwestowanie w zdolności obecnych systemów edukacji będzie miało wpływ na jakość miejsc pracy teraz i w przyszłości, kwalifikacje pracowników, dobrostan społeczny oraz demokratyczny udział w życiu społeczeństwa;
29. wzywa państwa członkowskie do przeciwdziałania starzeniu się społeczeństwa przez rozwijanie umiejętności w zakresie zdrowia, dobrobytu i zapobiegania chorobom;

Rola kształcenia w zwalczaniu bezrobocia, wykluczenia społecznego i ubóstwa

30. uważa, że konkurencyjność, wzrost gospodarczy i spójność społeczna UE zależą w dużym stopniu od takich systemów kształcenia i szkolenia, które chronią przed zapóźnieniem;
31. podkreśla, że kształcenie i szkolenie są nie tylko kluczowymi czynnikami zwiększającymi zdolność do zatrudnienia, ale także wspierają rozwój osobisty, włączenie społeczne i spójność oraz aktywne obywatelstwo, w związku z czym uważa, że równy dostęp do wysokiej jakości kształcenia i odpowiednie inwestowanie w umiejętności i kompetencje są kluczowe dla zmniejszenia wysokiego wskaźnika bezrobocia i wykluczenia społecznego, w szczególności w grupach najbardziej narażonych na zagrożenia i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji (młodzież NEET, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, uchodźcy oraz osoby z niepełnosprawnościami); podkreśla, że w tym kontekście kluczowe jest dokonanie rzeczywistej oceny przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności;
32. wyraża ubolewanie i zaniepokojenie, że inwestycje w kształcenie są wciąż realizowane z opóźnieniem, a kolejne cięcia w budżetach na kształcenie dotyczą w największym stopniu studentów i dorosłych wywodzących się ze środowisk o niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej;

Czwartek, 14 września 2017 r.

33. jest głęboko zaniepokojony faktem, że w latach 2010–2014 poziom inwestycji w kształcenie i szkolenie obniżył się w całej UE o 2,5 % ⁽¹⁾; podkreśla, że publiczne systemy edukacji wyposażone w odpowiednie środki są niezbędne, by kształcenie mogło odegrać rolę w walce z bezrobociem, wykluczeniem społecznym i ubóstwem;

34. podkreśla, że – jak zauważyła OECD ⁽²⁾ – lepiej wykształceni obywatele przyczyniają się do demokratyzacji społeczeństw i do bardziej zrównoważonego charakteru gospodarek oraz są mniej zależni od pomocy publicznej i mniej wrażliwi na pogorszenia koniunktury gospodarczej; w związku z tym podkreśla, że inwestycje w wysokiej jakości kształcenie i innowacje są kluczowe nie tylko dla walki z bezrobociem, ubóstwem i wykluczeniem społecznym, ale także dla umożliwienia UE skutecznego konkutowania na rynkach światowych; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby przywróciły przynajmniej do poziomu sprzed kryzysu inwestycje publiczne w kształcenie podstawowe i średnie dostępne dla wszystkich, szczególnie dla dzieci ze środowisk znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;

35. podkreśla, że dostęp do możliwości uczenia się i szkolenia musi być prawem powszechnym na każdym etapie życia każdego człowieka, które umożliwia nabycie przekrojowych umiejętności w zakresie rozumowania matematycznego, korzystania z urządzeń cyfrowych i mediów, krytycznego myślenia, jak również umiejętności społecznych i życiowych; uważa, że Nowy europejski program na rzecz umiejętności jest krokiem we właściwym kierunku zachęcającym do współdziałania odpowiedzialności za wspólną wizję znaczenia polityk w zakresie uczenia się przez całe życie;

36. podkreśla rolę zewnętrznych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w przekazywaniu dzieciom innych umiejętności i kompetencji społecznych, takich jak twórczość artystyczna i zdolności manualne, w celu wspierania ich integracji, lepszego zrozumienia ich otoczenia, solidarności w nauce i życiu oraz ułatwiania nabywania kompetencji w zakresie nauki w odniesieniu do całych klas;

37. zwraca uwagę, że osoby z niepełnosprawnościami mają szczególne potrzeby i dlatego wymagają stosownego wsparcia podczas zdobywania kompetencji; apeluje, by Komisja i państwa członkowskie podczas wdrażania Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności przyjęły integracyjne podejście do opracowywania swoich strategii politycznych w dziedzinie edukacji i szkoleń, w tym za pośrednictwem nauczania personelu pomocniczego oraz zapewniania informacji na temat umiejętności, szkolenia i możliwości finansowania dostępnych dla jak największej grupy osób, z uwzględnieniem wielorakich form niepełnosprawności; utrzymuje, że przedsiębiorczość stanowi realną możliwość wsparcia wielu osób z niepełnosprawnościami w uczestnictwie w rynku pracy; podkreśla w tym kontekście znaczenie poprawy umiejętności cyfrowych osób niepełnosprawnych jak również kluczową rolę, jaką odgrywa dostępna technologia;

38. zwraca uwagę, że pomimo coraz większego uznania dla potencjału wysokiej jakości wczesnego kształcenia i opieki w ograniczaniu zjawiska przedwczesnego kończenia nauki i zapewnianiu solidnej podstawy dla dalszego kształcenia, Nowy europejski program na rzecz umiejętności nie zawiera wizji dotyczącej przyszłości kształcenia na wczesnych etapach; wzywa zatem państwa członkowskie do inwestowania w wysokiej jakości wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem w celu poprawy jakości oraz dostępu do nich, a także do przyjęcia środków mających na celu redukcję zjawiska przedwczesnego kończenia nauki;

39. apeluje do państw członkowskich o zatwierdzenie przede wszystkim ram jakości z 2014 r. w zakresie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem ⁽³⁾ oraz podkreśla, że należy zapewnić dostępność stosownych programów, aby dać kolejną szansę wszystkim młodym ludziom, którzy przerwali naukę na poziomie szkoły podstawowej lub średniej; uważa, że pożądane jest ukończenie szkoły średniej;

40. zwraca uwagę, że kształcenie powinno nie tylko zapewniać umiejętności i kompetencje dostosowane do potrzeb rynku pracy, ale również przyczyniać się do rozwoju osobistego młodych ludzi, aby uczynić ich aktywnymi i odpowiedzialnymi obywatelami;

41. wzywa państwa członkowskie do ukierunkowywania inwestycji na kształcenie sprzyjające włączeniu społecznemu, które odpowiada na wyzwania społeczne i zapewnia równy dostęp i szanse dla wszystkich, w tym młodych ludzi z różnych środowisk społeczno-gospodarczych oraz grup szczególnie wrażliwych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;

42. wzywa państwa członkowskie do rozszerzania możliwości kształcenia i szkolenia wyrównawczego w celu lepszej integracji grup objętych ryzykiem na rynku pracy;

⁽¹⁾ Monitor Kształcenia i Szkolenia, 2016 r.

⁽²⁾ <https://www.oecd.org/education/school/50293148.pdf>

⁽³⁾ Eurofound (2015 r.), Opieka nad małymi dziećmi: warunki pracy, szkolenie i jakość usług – systematyczny przegląd.

Czwartek, 14 września 2017 r.

43. z zadowoleniem przyjmuje wnioski Komisji dotyczące działań na rzecz rozwoju umiejętności, aby zmniejszyć nierówności w edukacji i negatywne skutki takiej sytuacji w ciągu całego życia danej osoby, tym samym umożliwiając obywatelom europejskim skuteczne zwalczanie bezrobocia oraz zagwarantowanie konkurencyjności i innowacyjności w Europie, jednak zwraca uwagę na szereg utrudnień administracyjnych, które spowalniają postęp w osiąganiu tych celów jeśli chodzi o mobilność pracowników, uznawanie kwalifikacji i uzyskiwanie kwalifikacji w zawodzie;

44. w związku z tym wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania należytego funkcjonowania systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) w celu ułatwienia lepszej wymiany danych i zapewnienia lepszej współpracy administracyjnej, bez stwarzania niepotrzebnych przeszkód administracyjnych; wzywa również państwa członkowskie do wprowadzenia uproszczonych i przyspieszonych procedur uznawania kwalifikacji zawodowych oraz wymogów w zakresie ustawicznego rozwoju zawodowego wykwalifikowanych pracowników planujących podjąć pracę w innym państwie członkowskim, a także zapobiegania wszelkim rodzajom dyskryminacji;

45. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w szczególności ułatwiły dostęp do rozwoju umiejętności dla obywateli znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, dzięki ocenie potrzeby rozwoju określonych narzędzi, takich jak lokalne unijne ośrodki informacyjne i konkretne wskaźniki w ramach kompetencji kluczowych, aby uwzględnić potrzeby grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;

Zwiększanie możliwości uczenia się przez całe życie

46. podkreśla znaczenie uczenia się przez całe życie dla rozwoju osobistego pracowników, w tym dostosowywania się do nieustannie zmieniających się warunków pracy ⁽¹⁾, a także znaczenie tworzenia szans dla wszystkich w celu wspierania w Europie kultury uczenia się w każdym wieku; zachęca Komisję i państwa członkowskie do promowania uczenia się przez całe życie i inwestowania w nie, zwłaszcza w krajach, w których wskaźnik uczestnictwa znajduje się poniżej poziomu odniesienia wynoszącego 15 %;

47. z zaniepokojeniem zwraca uwagę na nieakceptowalną sytuację 70 mln Europejczyków, którzy nie posiadają podstawowych umiejętności; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie inicjatywy „Ścieżki poprawy umiejętności” i domaga się jej szybkiego wdrożenia i monitorowania; ponadto wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania ciągłych starań na rzecz podnoszenia kwalifikacji, przekwalifikowywania i uczenia się przez całe życie przez wdrożenie różnorodnych systemów o rozszerzonym zakresie i wsparciu, dostosowanych do indywidualnych potrzeb poszczególnych państw członkowskich, skierowanych zarówno do osób bezrobotnych, jak i zatrudnionych;

48. uważa, że inicjatywa „Ścieżki poprawy umiejętności” powinna obejmować indywidualną ocenę potrzeb związanych z uczeniem się, wysokiej jakości ofertę edukacyjną oraz systematyczne zatwierdzanie zdobytych umiejętności i kompetencji, umożliwiające ich łatwe uznanie na rynku pracy; wskazuje na potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do szerokopasmowych łączy internetowych na potrzeby umiejętności cyfrowych; wyraża ubolewanie, że nie był zaangażowany w kształtowanie tej inicjatywy;

49. podkreśla, że rozwój specyficznych i sektorowych umiejętności musi być kwestią wspólnej odpowiedzialności między placówkami oferującymi kształcenie, pracodawcami i związkami zawodowymi, w związku z czym państwa członkowskie powinny zapewnić bliski dialog z partnerami społecznymi; podkreśla, że wszystkie zainteresowane podmioty na rynku pracy powinny brać udział w procesie szkolenia, a także jego opracowywania i realizacji, aby zapewnić obywatelom konieczne umiejętności w trakcie ich kariery w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw, przy jednoczesnym stymulowaniu rozwoju osobistego, a także zwiększaniu jakości zatrudnienia oraz perspektyw zawodowych i wspieraniu rozwoju;

50. podkreśla, że należy opracować złożone systemy kształcenia i szkolenia, aby wyposażyć osoby uczące się w różnego rodzaju umiejętności: umiejętności podstawowe (umiejętność czytania i pisanie, umiejętność rozumowania matematycznego oraz umiejętności cyfrowe); zaawansowane umiejętności ogólne (takie jak rozwiązywanie problemów i uczenie się); umiejętności zawodowe, techniczne, umiejętności związane z poszczególnymi grupami zawodowymi lub sektorami; oraz umiejętności społeczno-emocjonalne;

51. podkreśla, że zrozumienie specjalnych potrzeb osób o niskich umiejętnościach zawodowych oraz zapewnienie im szkoleń dopasowanych do potrzeb stanowi istotny krok w opracowywaniu bardziej skutecznych programów szkoleniowych; przypomina, że zdolność szybkiego reagowania i adaptacji w kontekście zgromadzonego doświadczenia i zmieniających się okoliczności to kluczowe elementy skutecznego procesu edukacji;

⁽¹⁾ Zob. teksty przyjęte, P8_TA(2016)0338.

Czwartek, 14 września 2017 r.

52. podkreśla, że kluczowe znaczenie dla pomyślności takiej inicjatywy ma praca środowiskowa i poradnictwo dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych oraz grup niedostatecznie reprezentowanych, które mogą nie być świadome korzyści wynikających z podnoszenia poziomu umiejętności bądź możliwości przekwalifikowania lub poprawy umiejętności;

53. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia ukierunkowanych działań w zakresie przekwalifikowywania i walidacji umiejętności rodziców powracających na rynek pracy po okresie sprawowania opieki nad członkami rodziny pozostającymi na utrzymaniu;

54. wzywa do wyraźnego zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron na szczeblu nie tylko krajowym i europejskim, ale także lokalnym i regionalnym, a także do prowadzenia aktywnego dialogu z takimi podmiotami, aby uwzględnić rzeczywiste uwarunkowania i potrzeby rynku pracy;

55. przypomina o potrzebie włączenia uczenia się przez całe życie w szerszy kontekst umiejętności zawodowych;

1. Ścisłejsze powiązanie kształcenia z zatrudnieniem

56. przypomina, że rozwiązanie problemu niedoboru kwalifikacji i niedopasowania umiejętności na rynku pracy oraz promowanie możliwości w zakresie mobilności społecznej, w tym szkoleń zawodowych i przyuczania do zawodu, jest niezbędne do promowania zrównoważonego wzrostu, spójności społecznej, tworzenia miejsc pracy, innowacji i przedsiębiorczości, zwłaszcza dla MŚP i rzemiosła; w związku z tym zachęca państwa członkowskie do promowania kształcenia zawodowego odpowiadającego potrzebom gospodarki;

57. podkreśla konieczność dążenia do bardziej elastycznego, indywidualnego i spersonalizowanego⁽¹⁾ podejścia do rozwoju kariery, procesu uczenia się przez całe życie oraz szkoleń i rozwoju przez cały okres kariery zawodowej, dostrzegając rolę pełnioną przez podmioty zarówno publiczne, jak i prywatne w tym zakresie, jednocześnie stwierdzając, że doradztwo zaspokajające indywidualne potrzeby i preferencje oraz skupienie się na ocenie i rozwoju umiejętności indywidualnych musi być kluczowym elementem polityki kształcenia i rozwoju umiejętności już na wczesnym etapie;

58. apeluje, aby państwa członkowskie wspólnie z partnerami społecznymi opracowały i wdrożyły politykę przewidującą urlop na potrzeby kształcenia i urlop szkoleniowy, a także szkolenia w miejscu pracy; wzywa je do zapewnienia, aby formy uczenia się w miejscu pracy i poza nią, w tym płatny urlop szkoleniowy, były dostępne dla wszystkich pracowników, w szczególności zaś dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji oraz przede wszystkim dla zatrudnionych kobiet;

59. podkreśla, że wszelkie strategie polityczne w zakresie umiejętności powinny nie tylko uwzględniać transformacje zachodzące obecnie na rynku pracy, ale także zapewniać, aby były one na tyle uniwersalne pod względem zakresu, by rozwinąć u pracowników umiejętność uczenia się i ułatwić im przystosowanie się do przyszłych wyzwań;

60. podkreśla, że placówki edukacyjne i pracodawcy muszą ponosić wspólną odpowiedzialność za rozwój umiejętności; podkreśla, że poszczególne sektory i pracodawcy powinni brać udział w zapewnianiu obywatelom niezbędnych umiejętności w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw przy jednoczesnym zwiększaniu pewności siebie tych osób;

61. przypomina, że w celu zwiększenia zatrudnienia, innowacji i aktywnego obywatelstwa, w tym eko-obywatelstwa, podstawowym umiejętnościom muszą towarzyszyć inne kluczowe kompetencje i postawy: kreatywność, świadomość znaczenia przyrody, zmysł inicjatywy, znajomość języków obcych, umiejętność krytycznego myślenia, również w korzystaniu z urządzeń cyfrowych i mediów, oraz umiejętności związane z rozwijającymi się sektorami;

62. podkreśla ogromny potencjał odnawialnych źródeł energii w zakresie innowacji i zatrudnienia, a także dążenie do większej zasobooszczędności i efektywności energetycznej; apeluje, by podczas wdrażania Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności Komisja i państwa członkowskie uwzględniły kwestie energii i ochrony środowiska w celu zapewnienia szans na zdobycie wykształcenia i zatrudnienia;

63. podkreśla konieczność wdrożenia wsparcia dopasowanego do potrzeb osób uczących się w miejscu pracy, praktykantów i pracowników, aby zapewnić włączenie wszystkich osób do rynku pracy;

⁽¹⁾ Nacisk na wyniki nauczania – Polityka i praktyka w Europie – Cedefop.

Czwartek, 14 września 2017 r.

64. dostrzega znaczenie rozwijania praktyk i staży bazujących na nauce w miejscu pracy jako jednego z narzędzi dalszego integrowania obywateli na rynku pracy, np. przez budowanie mostów / inicjowanie wymiany kompetencji między pokoleniami;

65. zauważa, że przygotowanie zawodowe, staże oraz szkolenia w zakresie szczególnych umiejętności są uznawane za najbardziej skuteczne rodzaje szkoleń chroniących młodzież przed ponownym znalezieniem się w grupie NEET; zwraca uwagę, że podkreślano już, iż posiadanie dualnych systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i akademickiego zmniejsza liczebność grupy NEET przez umożliwienie młodym ludziom dalszego kształcenia lub szkolenia oraz pomoc w zwiększeniu zdolności do zatrudnienia i szans na łagodne przejście do życia zawodowego; podkreśla, że w analizie makroekonomicznej stwierdzono, że najlepsze wyniki przynosi połączenie dualnego systemu kształcenia i szkolenia oraz aktywnych strategii politycznych na rzecz rynku pracy;

66. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia wsparcia na rzecz opartych na pracy międzyzakładowych szkoleń i możliwości rozwoju umiejętności przeznaczonych dla MŚP;

67. wzywa do podjęcia konkretnych środków w celu ułatwienia młodym ludziom przejścia od etapu kształcenia do etapu pracy poprzez zagwarantowanie wysokiej jakości płatnych staży i praktyk zawodowych zapewniających praktyczne szkolenie w miejscu pracy, a także programów wymiany transgranicznej, takich jak program „Erasmus” dla młodych przedsiębiorców, umożliwienie im praktycznego wykorzystania ich talentów i wiedzy oraz wdrożenie stosownego zbioru praw społeczno-gospodarczych i zapewnienie dostępu do odpowiedniego zatrudnienia i ochrony socjalnej zgodnie z krajowymi przepisami i praktykami, na równi z dorosłymi pracownikami; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia MŚP szczególnego wsparcia, aby mogły one również przyjmować stażystów oraz osoby korzystające ze szkolenia w systemie naprzemiennym;

68. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia ram jakości, które nie pozwolą na wykorzystywanie staży i przygotowania zawodowego jako źródła taniej lub darmowej siły roboczej; zauważa, że zrozumienie podstawowych praw i norm w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy jest również ważne dla rozwoju wysokiej jakości zatrudnienia i zapobiegania wyzyskowi; w tym celu wzywa państwa członkowskie do ustanowienia krajowych ram prawnych na rzecz zapewnienia wysokiej jakości staży i przygotowania zawodowego, zapewniających zwłaszcza ochronę zatrudnienia i odpowiednie zabezpieczenie społeczne;

69. wzywa Komisję do opracowania ram jakości dla przygotowania zawodowego, a państwa członkowskie do ich zatwierdzenia ⁽¹⁾;

70. uważa, że aby przewidzieć przyszłe zapotrzebowanie na umiejętności, społeczeństwo obywatelskie, a zwłaszcza młodzież i organizacje społeczności lokalnych, partnerzy społeczni oraz placówki edukacyjne i szkoleniowe, a także dostawcy specjalistycznych usług wsparcia muszą aktywnie angażować się na wszystkich szczeblach, zwłaszcza w opracowywanie, wdrażanie i ocenę programów kształcenia zawodowego, które umożliwiają rzeczywiste i skuteczne przejście od kształcenia formalnego do uczenia się opartego na pracy i godnego zatrudnienia;

71. podkreśla potrzebę zapewnienia, by te kwalifikacje miały znaczenie dla pracodawców, przez zaangażowanie podmiotów rynku pracy w ich opracowywanie;

Kluczowa rola uczenia się pozaformalnego i nieformalnego

72. podkreśla konieczność walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w celu dotarcia do osób uczących się i zapewnienia im wsparcia; dostrzega, że jest to szczególnie widoczne w przypadku osób narażonych na zagrożenia lub znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak pracownicy o niskich kwalifikacjach czy uchodźcy, którzy potrzebują priorytetowego dostępu do programów walidacji;

73. wyraża ubolewanie, że pracodawcy i placówki oferujące kształcenie formalne nie dostrzegają w wystarczającym stopniu wartości i znaczenia umiejętności, kompetencji i wiedzy zdobytych poprzez uczenie się pozaformalne i nieformalne; podkreśla w związku z tym potrzebę pracy na rzecz przewyciężenia problemu braku wiedzy na temat walidacji wśród wszystkich zainteresowanych stron;

74. dostrzega, że brak porównywalności i spójności pomiędzy strategiami walidacji w państwach członkowskich UE, szczególnie dla kształcenia i szkolenia zawodowego, stanowi dodatkową barierę; przyznaje ponadto, że zapewnienie faktycznego dostępu, uznawania i wsparcia finansowego pozostaje dużym wyzwaniem dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak osoby dorosłe o niskich kwalifikacjach, które potrzebują priorytetowego dostępu do walidacji;

⁽¹⁾ W oparciu o opinię Komitetu Doradczego ds. Szkolenia Zawodowego na temat „Wspólnej wizji dotyczącej jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego i uczenia się opartego na pracy” przyjętą w dniu 2 grudnia 2016 r.

Czwartek, 14 września 2017 r.

75. wzywa Komisję i państwa członkowskie do upowszechniania wiedzy o możliwościach walidacji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione w ostatnich latach w kontekście wdrożenia zalecenia Rady w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego do 2018 r.; jest jednak zdania, że potrzebne są dalsze wysiłki na rzecz ustanowienia stosownych ram prawnych i stworzenia kompleksowych strategii walidacji, aby ją umożliwić;

76. przypomina, że wiele z dostępnych unijnych narzędzi dotyczących przejrzystości, takich jak europejskie ramy kwalifikacji (EQF) czy europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) opracowano niezależnie od siebie; podkreśla, że aby umożliwić lepszy pomiar postępów w nauce i zapewnić szanse oraz wykorzystywanie wyników kształcenia zdobytego w różnych kontekstach, należy je lepiej skoordynować i wesprzeć systemami zapewniania jakości oraz osadzić w ramach krajowych systemów kwalifikacji, aby budować zaufanie we wszystkich sektorach i wśród wszystkich podmiotów, w tym pracodawców;

77. podkreśla konieczność ponownego skupienia się na roli kształcenia nieformalnego, co jest kluczowe w procesie wzmacniania pozycji obywateli, w szczególności tych bardziej narażonych na zagrożenia i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o specjalnych potrzebach, osób niepełnosprawnych i osób o niskich kwalifikacjach lub ograniczonym dostępie do kształcenia formalnego; uważa, że placówki oferujące kształcenie nieformalne oraz organizacje pozarządowe są dobrze przygotowane, aby dotrzeć do grup w niekorzystnej sytuacji znajdujących się poza formalnym systemem edukacji, oraz że powinny otrzymać większe wsparcie w związku z rolą, którą odgrywają, aby zapewnić, by osoby, które najbardziej potrzebują pomocy, skorzystały z Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności;

78. uznaje znaczenie wolontariatu jako jednego z narzędzi zdobywania wiedzy, doświadczenia i umiejętności w celu zwiększenia szans na zatrudnienie i uzyskania kwalifikacji zawodowych;

79. podkreśla, że uczenie się nieformalne, w tym w formie wolontariatu, odgrywa kluczową rolę w stymulowaniu rozwoju uniwersalnej wiedzy, kompetencji międzykulturowych i umiejętności życiowych, takich jak praca w zespole, kreatywność i poczucie inicjatywy, przy jednoczesnym wzmacnianiu poczucia własnej wartości i motywacji do nauki;

80. podkreśla ponadto znaczenie programów kształcenia nieformalnego, sztuki i działalności sportowej oraz dialogu międzykulturowego dla aktywnego zaangażowania obywateli w procesy społeczne i demokratyczne oraz zmniejszenia ich podatności na propagandę prowadzącą do radykalizacji; podkreśla, że nieformalne i pozarządowe uczenie się odgrywa kluczową rolę w integracji osób, które mają największe trudności ze znalezieniem pracy i znajdują się przez to w trudnym położeniu; wzywa w związku z tym państwa członkowskie do pełnego i terminowego wdrożenia zalecenia Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego;

81. podkreśla wartość umiejętności przekrojowych nabytych za pośrednictwem sportu w ramach uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz zwraca uwagę na związek między sportem, szansami zatrudnienia, kształceniem i szkoleniem;

82. podkreśla, że warunki nieformalne i pozarządowe również dają możliwości aktywnego propagowania wspólnych wartości, takich jak wolność, tolerancja i niedyskryminacja, oraz uczenia się o obywatelstwie, równoważności i prawach człowieka, w tym o prawach kobiet i prawach dziecka;

83. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia procedur uznawania wyników kształcenia pozaformalnego i nieformalnego, opierając się na sprawdzonych metodach tych państw członkowskich, które dysponują już takimi narzędziami, tak aby zapewnić skuteczność ścieżek poprawy umiejętności⁽¹⁾; w związku z tym podkreśla znaczenie działań politycznych skierowanych do osób najbardziej oddalonych od rynku pracy;

84. podkreśla, że warunki nieformalne i pozarządowe, wykorzystywane szeroko w kontekście kształcenia w społecznościach lokalnych i pracy z grupami niedostatecznie reprezentowanymi w głównym nurcie kształcenia akademickiego i kształcenia dorosłych, odgrywają kluczową rolę we włączaniu osób zmarginalizowanych i podatnych na zagrożenia; w tym kontekście potwierdza potrzebę uwzględnienia perspektywy i potrzeb kobiet i dziewcząt, osób niepełnosprawnych, osób LGBTI, migrantów i uchodźców oraz osób należących do mniejszości etnicznych;

85. podkreśla znaczenie doradztwa zawodowego we wspieraniu osób o niskich kwalifikacjach; zauważa w związku z tym znaczenie zdolności i jakości publicznych i prywatnych służb zatrudnienia państw członkowskich;

⁽¹⁾ Zalecenie Rady z dnia 19 grudnia 2016 r.

Czwartek, 14 września 2017 r.

86. apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby rozważyły wprowadzenie wspólnych narzędzi oceny umiejętności w ramach systemu Europass;

87. wzywa państwa członkowskie do dalszego rozwijania systemów walidacji i zwiększenia świadomości w zakresie dostępnych usług walidacji; zachęca je do tworzenia bardziej dostępnych, atrakcyjnych i otwartych ścieżek dalszego kształcenia, np. przez kontynuację kształcenia i szkolenia zawodowego;

Rozwijanie umiejętności cyfrowych, w zakresie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki oraz dotyczących przedsiębiorczości

88. zwraca uwagę na fakt, że we współczesnym społeczeństwie zapewnienie podstawowych umiejętności cyfrowych jest niezbędnym warunkiem spełnienia osobistego i zawodowego, jednak jest zdania, że potrzebne są dalsze starania na rzecz wyposażenia ludzi w bardziej wyspecjalizowane kompetencje cyfrowe, aby mogli oni korzystać z technologii cyfrowych w innowacyjny i kreatywny sposób;

89. zwraca uwagę na potrzebę oceny umiejętności zgodnych z nowymi technologiami i wspierania rozwoju odpowiednich umiejętności cyfrowych, które mogłyby być wykorzystane w przedsiębiorstwach o średniej kapitalizacji i mikroprzedsiębiorstwach oraz małych i średnich przedsiębiorstwach; w szczególności zauważa, że rozwój umiejętności w erze cyfrowej odbywa się w kontekście szybkich zmian, które potencjalnie mogą prowadzić do destabilizacji zatrudnienia; z tego powodu konieczne jest nadążające za zmianami kształcenie przez całe życie;

90. uważa, że należy przypisać większe znaczenie kształceniu w dziedzinie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki, z myślą o rozwoju cyfrowego uczenia się i nauczania; podkreśla ścisły związek między kreatywnością a innowacyjnością i w związku z tym wzywa do włączenia sztuki i kreatywnego uczenia się do programu nauczania w zakresie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki, a także uważa, że dziewczęta i młode kobiety należy zachęcać do studiowania od najmłodszych lat przedmiotów z zakresu nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki;

91. domaga się wprowadzenia nowych technologii w procesie nauczania i uczenia się, a także ułatwiania kształcenia przez praktyczne i autentyczne doświadczenia, z uwzględnieniem dostosowanych do wieku programów nauczania w dziedzinie ICT i mediów, szanujących rozwój i dobre samopoczucie dzieci, zapewniających wczesne doradztwo w zakresie odpowiedzialnego korzystania z technologii i pobudzających krytyczne myślenie, aby zapewnić obywatelom odpowiedni zestaw umiejętności, kompetencji i wiedzy, a także rozwój pełnego wachlarza umiejętności cyfrowych, których obywatele i przedsiębiorstwa potrzebują w coraz bardziej cyfrowej gospodarce; przypomina o potrzebie zachęcania dziewcząt i młodych kobiet do podejmowania studiów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych;

92. ponadto podkreśla potrzebę przyjęcia opartego na większej współpracy, lepiej skoordynowanego i ukierunkowanego podejścia do rozwoju i wdrażania strategii w zakresie umiejętności cyfrowych;

93. zachęca Komisję, aby w tym celu zwiększyła finansowanie w ramach europejskich programów ramowych oraz Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), promując integracyjne, innowacyjne i refleksyjne społeczeństwa europejskie, które zapewnią pełen udział w społeczeństwie i na rynku pracy wszystkich obywateli, zwłaszcza tych w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej lub mieszkających na obszarach oddalonych, osób niepełnosprawnych, osób starszych i bezrobotnych;

94. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący wezwania państw członkowskich do przygotowania kompleksowych strategii krajowych w zakresie umiejętności cyfrowych, ze szczególnym uwzględnieniem zmniejszenia przepaści cyfrowej, zwłaszcza w przypadku osób starszych; podkreśla jednak, że aby strategie te były skuteczne, konieczne jest zapewnienie pracownikom oświaty dostosowanych do wszystkich poziomów możliwości uczenia się przez całe życie, silnego przywództwa pedagogicznego i innowacji na wszystkich poziomach kształcenia, opartych na jasnej wizji pedagogiki medialnej stosowanej do wieku i etapu rozwoju, a także początkowego i ustawicznego doskonalenia zawodowego i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli oraz wymiany najlepszych praktyk;

95. podkreśla, że umiejętność korzystania z mediów umożliwia obywatelom krytyczny odbiór różnych form przekazu medialnego, a tym samym zwiększa ilość i poprawia jakość zasobów i możliwości dostępnych dzięki znajomości technologii cyfrowych;

96. apeluje do państw członkowskich o wzmoczenie wysiłków na rzecz zwiększenia znaczenia umiejętności korzystania z mediów w programach szkolnych i instytucjach zajmujących się oświatą kulturalną oraz o opracowanie inicjatyw na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym obejmujących wszystkie poziomy kształcenia i szkolenia formalnego, nieformalnego i pozaformalnego;

Czwartek, 14 września 2017 r.

97. ponownie podkreśla, że zbiór umiejętności cyfrowych musi uwzględniać umiejętność korzystania z urządzeń cyfrowych i mediów, a także umiejętność krytycznego i kreatywnego myślenia, aby osoby uczące się mogły stać się nie tylko użytkownikami technologii, ale także aktywnymi twórcami, innowatorami i odpowiedzialnymi obywatelami w cyfrowym świecie;

98. apeluje, by państwa członkowskie zapewniły dostępność szkoleń w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwój umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów na wszystkich poziomach edukacji; w związku z tym podkreśla znaczenie otwartych zasobów edukacyjnych, które gwarantują powszechny dostęp do edukacji;

99. podkreśla potrzebę uwzględnienia elementów uczenia się przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości społecznej, na wszystkich poziomach kształcenia i w obrębie różnych dziedzin, ponieważ zaszczepienie ducha przedsiębiorczości wśród młodych ludzi na wczesnym etapie zwiększy możliwości zatrudnienia, wesprze walkę z bezrobociem wśród młodzieży, a także zachęci do rozwijania kreatywności, umiejętności krytycznego myślenia i umiejętności przywódczych przydatnych w realizacji projektów społecznych i działalności na rzecz społeczności lokalnych; w tym kontekście podkreśla ponadto znaczenie uczenia się na podstawie doświadczeń, a także koncepcji „pozytywnej porażki”;

100. uważa, że kształcenie w zakresie przedsiębiorczości powinno uwzględniać wymiar społeczny, ponieważ stymuluje gospodarkę, jednocześnie zmniejszając ubóstwo, wykluczenie i inne problemy społeczne, oraz powinno poruszać takie zagadnienia, jak sprawiedliwy handel, przedsiębiorstwa społeczne i alternatywne modele biznesowe, np. spółdzielnie, z myślą o dążeniu do bardziej społecznej i zrównoważonej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu;

101. przypomina, że sektor kreatywny jest jednym z najbardziej przedsiębiorczych i najszybciej rozwijających się, a edukacja kreatywna rozwija uniwersalne umiejętności, takie jak kreatywne myślenie, rozwiązywanie problemów, praca zespołowa czy zaradność; uznaje, że sektory sztuki i mediów są szczególnie atrakcyjne dla młodych ludzi;

102. przypomina, że przedsiębiorczość wymaga rozwijania umiejętności przekrojowych, takich jak kreatywność, zdolność krytycznego myślenia, praca zespołowa i zmysł inicjatywy, które to umiejętności przyczyniają się do rozwoju osobistego i zawodowego młodych ludzi oraz ułatwiają im wejście na rynek pracy; uważa zatem, że należy ułatwiać przedsiębiorcom uczestnictwo w procesie edukacji oraz zachęcać ich do tego;

103. zachęca do aktywnego dialogu, wymiany informacji i współpracy między środowiskami akademickimi, innymi instytucjami lub podmiotami edukacyjnymi i szkoleniowymi a partnerami społecznymi i światem biznesu w celu opracowania programów kształcenia, które pomogą zapewnić młodym ludziom niezbędne umiejętności i kompetencje;

Modernizacja kształcenia i szkolenia zawodowego oraz znaczenie uczenia się opartego na pracy

104. wzywa Komisję, państwa członkowskie i partnerów społecznych do opracowania oraz wdrożenia polityki przewidującej urlopy dla potrzeb kształcenia i szkoleń, jak również urlopy związane z pracowniczym kształceniem zawodowym i uczeniem się przez całe życie, także w państwach członkowskich innych niż państwo pochodzenia; wzywa również do zapewnienia dostępu do szkoleń w pracy i poza nią, w tym możliwości nauki za wynagrodzeniem, wszystkim pracownikom, zwłaszcza znajdującym się w niekorzystnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet zatrudnionych w branżach, w których są one niedostatecznie reprezentowane⁽¹⁾;

105. przypomina, jak ważne jest kształcenie i szkolenie zawodowe, stanowiące istotną formę kształcenia, które nie tylko zwiększa szanse młodych ludzi na zatrudnienie oraz zdobycie kwalifikacji zawodowych, ale również prowadzi do wyrównania szans dla wszystkich obywateli, także tych pochodzących z grup narażonych na zagrożenia społeczne i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;

106. wzywa Komisję Europejską oraz państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich inwestycji w kształcenie i szkolenie zawodowe, zagwarantowania, by wzrosło ich znaczenie dla osób uczących się, pracodawców i społeczeństwa, przez zastosowanie całościowego i partycypacyjnego podejścia do kształcenia oraz lepszego ich dopasowania do potrzeb rynku pracy poprzez uczynienie ich integralną częścią systemu kształcenia za pomocą partycypacyjnego, zintegrowanego i skoordynowanego podejścia oraz do zagwarantowania wysokich standardów kwalifikacji i zapewnienia jakości w tym zakresie; podkreśla potrzebę bliskiej współpracy między organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego a placówkami szkolnictwa wyższego, aby absolwenci programów kształcenia i szkolenia zawodowego pomyślnie przechodzili do kształcenia wyższego;

107. uważa, że ważne jest dążenie do większej otwartości kształcenia akademickiego i zawodowego;

⁽¹⁾ Zob. teksty przyjęte, P8_TA(2016)0338.

Czwartek, 14 września 2017 r.

108. podkreśla potrzebę wzmocnienia działań z zakresu poradnictwa zawodowego, zarówno w systemie edukacji, jak i w kształceniu dorosłych, na rzecz umiejętności i kompetencji potrzebnych w krajowych gałęziach i sektorach o wysokim potencjale generowania wartości dodanej i rozwoju inwestycji;

109. pozytywnie ocenia inicjatywy podjęte przez Komisję zmierzające do promowania kształcenia i szkolenia zawodowego; przyznaje, że mobilność w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego nie osiągnęła jeszcze swojego potencjału; uważa, że dodatkowe finansowanie placówek kształcenia i szkolenia zawodowego powinno przyczynić się do poprawy mobilności w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, a także przełożyć się na jakość i trafność kształcenia i szkolenia zawodowego oraz jego sprzyjający włączeniu charakter;

110. podkreśla konieczność przeanalizowania możliwości mobilności międzysektorowej nie tylko w odniesieniu do nauczycieli przedmiotów zawodowych, ale także wśród szkół jako całości;

111. utrzymuje, że główną odpowiedzialność za jakość kształcenia i szkolenia zawodowego ponoszą państwa członkowskie i organy na szczeblu regionalnym; wzywa Komisję do promowania kształcenia i szkolenia zawodowego i ułatwiania wymiany najlepszych praktyk;

112. wzywa państwa członkowskie do nadania kształceniu i szkoleniu zawodowemu nowego znaczenia przez odpowiednie inwestycje, zatrudnienie wykwalifikowanych pracowników, wzmocnienie połączeń z rynkiem pracy i pracodawcami oraz budowanie postrzegania kształcenia i szkolenia zawodowego jako cennej ścieżki edukacji i kariery;

113. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podniesienia statusu i zwiększenia atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego, a także mobilności w tym zakresie jako ważnego wyboru w trakcie indywidualnej ścieżki kariery, dopilnowując, by młodzi ludzie i ich rodziny mieli dostęp do informacji i wytycznych na temat możliwości kształcenia i szkolenia zawodowego, by podejmowane były wystarczające inwestycje na rzecz poprawy jakości i adekwatności kształcenia i szkolenia zawodowego, by było ono dostępne i przystępne cenowo dla wszystkich, oraz by tworzyć więcej powiązań między kształceniem akademickim a kształceniem i szkoleniem zawodowym, a także promować równowagę płci i niedyskryminację w ramach programów kształcenia i szkolenia zawodowego;

114. wzywa do wyznaczenia specjalnych celów, takich jak wdrożenie w pełni funkcjonującego systemu transferu osiągnięć i ich uznawania w drodze stosowania ECVET;

115. apeluje, by w celu zmniejszenia liczby osób przedwcześnie kończących naukę lub szkolenie, a także młodzieży NEET Komisja i państwa członkowskie opracowały i dokonały porównania najlepszych doświadczeń partnerstw między kształceniem a szkoleniem zawodowym; zaleca, aby podjąć takie działania w ramach współpracy między szkołami średnimi a przedsiębiorstwami, w tym za pośrednictwem programów przygotowania do zawodu, w celu zapewnienia możliwości kształcenia wyrównawczego, większej integracji systemów i dostosowania umiejętności do rzeczywistych potrzeb;

116. zachęca państwa członkowskie, by w celu przewyższenia niedopasowania umiejętności obecnie i w przyszłości stworzyły dualny system kształcenia i szkolenia zawodowego we współpracy z lokalnymi i regionalnymi podmiotami gospodarczymi, w oparciu o wymianę najlepszych praktyk w tym zakresie oraz zgodnie ze specyficznymi właściwościami każdego systemu edukacji;

117. wzywa państwa członkowskie do lepszego gromadzenia danych mapujących ścieżki kariery uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego w celu lepszego uwzględnienia ich perspektyw zawodowych, oceny jakości kształcenia i szkolenia zawodowego i informowania studentów o możliwościach zawodowych;

118. przypomina, że potrzebne jest większe wsparcie mobilności uczących się i nauczycieli; wzywa zatem państwa członkowskie, aby w swoich programach krajowych uwzględniały wsparcie na rzecz mobilności, pomagając wielu młodym ludziom w zdobyciu doświadczeń za granicą;

Nauczyciele i szkoleniowcy

119. uważa, że nauczyciele i szkoleniowcy odgrywają kluczową rolę w wynikach uczniów; podkreśla zatem konieczność inwestowania w rozwój zawodowy nauczycieli na początkowym i dalszym etapie oraz wspierania takiego rozwoju we wszystkich sektorach kształcenia, a także potrzebę zapewnienia wysokiej jakości zatrudnienia i wdrożenia usług w zakresie poradnictwa zawodowego przez całe życie, co musi stanowić aktualny priorytet w całej UE;

120. podkreśla, że poprawa statusu i umiejętności wszystkich nauczycieli, osób prowadzących szkolenia, mentorów i pedagogów służąca rozszerzeniu zakresu ich kwalifikacji byłaby warunkiem wstępnym realizacji Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności oraz że należy podjąć dalsze wysiłki w celu zachęcenia młodych ludzi do pracy w systemie edukacji oraz zmotywowania nauczycieli do pozostania w zawodzie, w tym przez poprawę strategii politycznych na rzecz zatrzymywania pracowników; zauważa, że wymaga to uwzględnienia i docenienia nauczycieli, atrakcyjnych wynagrodzeń i warunków pracy, lepszego dostępu do dalszych szkoleń w czasie pracy, zwłaszcza w zakresie dydaktyki cyfrowej, a także środków mających na celu ochronę przed przemocą i nękaniami w instytucjach oświatowych oraz zapobieganie tym

Czwartek, 14 września 2017 r.

zjawiskom; wzywa państwa członkowskie do zachęcania do większego równouprawnienia płci w zawodzie nauczyciela; podkreśla, że wspieranie innowacyjnych metod nauczania i uczenia się oraz ułatwianie mobilności i wymiany najlepszych praktyk mogłoby być krokiem w kierunku osiągnięcia tego celu;

121. przypomina, że w niektórych państwach członkowskich kryzys gospodarczy i finansowy miał poważny wpływ na kształcenie nauczycieli; podkreśla znaczenie inwestowania w nauczycieli, szkoleniowców i pedagogów, a także wyposażania ich w nowe umiejętności i techniki nauczania odpowiadające rozwojowi technologicznemu i społecznemu;

122. wzywa państwa członkowskie do zdecydowanego inwestowania w ustawiczne kształcenie nauczycieli, w tym zdobywanie praktycznego doświadczenia za granicą, a także zapewnienie ich nieustannego rozwoju zawodowego i pomoc w rozwijaniu nowych umiejętności, np. w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), przedsiębiorczości czy umiejętności związanych z edukacją integracyjną; podkreśla w związku z tym, że należy zapewnić adekwatne wynagrodzenie za dni szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji wszystkich pracowników sektora edukacji;

123. podkreśla potrzebę rozwijania u nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego kompetencji dotyczących przekazywania studentom umiejętności z zakresu przedsiębiorczości w bliskiej współpracy z MŚP; w związku z tym kładzie nacisk na upowszechnianie elastycznych procedur rekrutacji (np. nauczycieli posiadających doświadczenie branżowe);

124. zaleca państwom członkowskim wprowadzenie zachęt do zatrudniania kandydatów na nauczycieli o wysokich kompetencjach oraz wynagradzania nauczycieli osiągających dobre wyniki;

Wdrażanie Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności – wyzwania i zalecenia

125. wzywa Komisję do ścisłej współpracy z Cedefop w celu lepszej oceny i przewidywania przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności oraz lepszego ich dopasowania do ofert na rynku pracy;

126. podkreśla potrzebę dalszego opracowania, lepszego wdrożenia i monitorowania Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności z udziałem wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów oferujących kształcenie pozaformalne, służb zatrudnienia i władz lokalnych; wzywa Komisję do większego promowania szerokiego partnerstwa z tymi zainteresowanymi stronami;

127. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w procesie wdrażania inicjatywy położyły duży nacisk na koordynację różnych organizacji bezpośrednio lub pośrednio zaangażowanych w rozwój umiejętności, takich jak ministerstwa, władze lokalne, publiczne agencje zatrudnienia i inne agencje, instytucje kształcenia i szkolenia i organizacje pozarządowe;

128. wzywa Komisję i państwa członkowskie do nieustannego zwiększania widoczności programów kształcenia i szkolenia zawodowego, a także poprawy ich jakości i atrakcyjności; wzywa Komisję do zachęcania państw członkowskich do wyznaczania kolejnych celów, aby promować programy kształcenia i szkolenia zawodowego bazujące na pracy;

129. wzywa do zacieśnienia współpracy między podmiotami oferującymi kształcenie i szkolenie zawodowe a placówkami szkolnictwa wyższego w celu wyeliminowania istniejącej przepaści i zapewnienia pomyślnego przejścia absolwentów placówek kształcenia i szkolenia zawodowego na poziom kształcenia wyższego; w związku z tym zaleca wykorzystanie najlepszych praktyk stosowanych w różnych państwach członkowskich, w których funkcjonują skuteczne dualne systemy kształcenia;

130. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o przyjęcie skoordynowanego i zintegrowanego podejścia w ramach polityki społecznej, polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia, aby umożliwić ciągły adaptacyjny rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego i dać osobom, które ukończyły tę ścieżkę kariery, dostęp do wyższych stopni studiów i kształcenia;

131. podkreśla potrzebę poprawy zrozumienia i porównywalności różnych kwalifikacji w państwach członkowskich; pochwała proponowany przegląd i dalszy rozwój ERK oraz wzywa do zacieśnienia współpracy między państwami członkowskimi a zainteresowanymi stronami; wzywa do większej spójności między unijnymi instrumentami w zakresie kwalifikacji, tj. ERK, ECVET i EQAVET;

132. wzywa państwa członkowskie do dalszego skupiania się na oferowaniu możliwości obywatelom w każdym wieku, do rozwijania ich umiejętności i kompetencji cyfrowych, przy jednoczesnym pobudzaniu cyfrowej transformacji gospodarki i społeczeństwa oraz zmianie sposobu, w jaki ludzie uczą się, pracują i prowadzą działalność gospodarczą, a także na szerszych społecznych konsekwencjach tych zmian; w tym względzie wzywa państwa członkowskie do odnotowania zamiaru skupienia się przez Komisję na pozytywnych aspektach tej transformacji za pomocą unijnej strategii w zakresie e-umiejętności; wzywa do dalszego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych w koalicję na rzecz umiejętności cyfrowych i zatrudnienia;

Czwartek, 14 września 2017 r.

133. aprobuje przedstawiony przez Komisję plan działania na rzecz współpracy sektorowej w dziedzinie umiejętności w ramach programu pilotażowego dla sześciu sektorów i zachęca do jego kontynuacji;
134. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego skupiania się na umiejętnościach cyfrowych, w szczególności cyfrowej transformacji gospodarki oraz zmianie sposobu, w jaki ludzie pracują i prowadzą działalność gospodarczą, oraz odnotowuje zamiar skupienia się przez Komisję na pozytywnych aspektach tej transformacji za pomocą unijnej strategii w zakresie e-umiejętności;
135. wzywa państwa członkowskie do włączenia do programów nauczania kształcenia na wczesnym etapie w zakresie przedsiębiorczości⁽¹⁾, w tym przedsiębiorczości społecznej, w celu rozwijania u swoich obywateli myślenia opartego na przedsiębiorczości jako kluczowej kompetencji wspierającej rozwój osobisty, aktywne obywatelstwo, włączenie społeczne i umiejętność przystosowania zawodowego;
136. zachęca Komisję do opracowania równoważnych ram kompetencji w odniesieniu do innych kluczowych kompetencji, takich jak wiedza finansowa, w taki sam sposób jak to ma miejsce w przypadku umiejętności cyfrowych i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości;
137. uważa, że aby proponowana inicjatywa „Ścieżki poprawy umiejętności” przyniosła wymierny efekt, istotne jest uwzględnienie wniosków z wdrażania gwarancji dla młodzieży; przede wszystkim uważa, że należy dążyć do zapewnienia szybszego wdrożenia, przyjęcia podejścia zintegrowanego wraz z towarzyszącymi usługami społecznymi oraz wsparcia lepszej współpracy z partnerami społecznymi, takimi jak związki zawodowe, organizacje pracodawców i inne zainteresowane strony;
138. uważa, że zapewnienie obywatelom minimalnego zestawu umiejętności jest istotne, jednak nie jest wystarczające, ponieważ konieczne jest zagwarantowanie, by każda osoba była zachęcana do nabywania zaawansowanych umiejętności i kompetencji w celu lepszego przystosowania do sytuacji w przyszłości, szczególnie w przypadku grup narażonych na ryzyko niepewnego zatrudnienia;
139. wyraża ubolewanie z powodu braku zapewnienia środków finansowych przeznaczonych na wdrożenie propozycji, który może być istotną przeszkodą w podejmowaniu działań skutkujących rzeczywistymi zmianami na szczeblu krajowym; uważa, że należy zachęcać państwa członkowskie do pełnego wykorzystywania istniejących źródeł finansowania, które są udostępniane w celu wspierania wdrażania programu, zwłaszcza środków z Europejskiego Funduszu Społecznego; podkreśla, że proponowane źródła finansowania, tj. EFS i Erasmus+, dysponują już środkami finansowania na szczeblu krajowym; wzywa zatem Komisję do zachęcania państw członkowskich do przeznaczania większych środków finansowych, a także promowania racjonalnych wydatków na umiejętności jako ważne inwestycje w kapitał ludzki, które przynoszą korzyści nie tylko społeczne, lecz również gospodarcze;
140. wzywa Komisję i państwa członkowskie do udostępnienia finansowania w celu zlikwidowania, w ramach krajowych strategii w zakresie umiejętności cyfrowych, istniejącej luki technologicznej i cyfrowej pomiędzy instytucjami oświatowymi i szkoleniowymi, które są dobrze wyposażone, a tymi, które nie są, a także do wspierania nauczycieli i szkoleniowców w podnoszeniu umiejętności technologicznych w celu dotrzymania kroku zmianom w coraz bardziej cyfrowym środowisku;
141. zdecydowanie zaleca zajęcie się problemem przepaści cyfrowej i zapewnienie wszystkim równych szans w dostępie do technologii cyfrowych, a także kompetencji, postaw i motywacji potrzebnych do uczestnictwa cyfrowego;
142. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o podjęcie działań, również w kwestiach takich jak słabe wyniki w nauce uczniów w niektórych dziedzinach, niski odsetek uczestnictwa w kształceniu dorosłych, wczesne kończenie nauki, włączenie społeczne, zaangażowanie obywatelskie, różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn oraz wskaźniki zdolności do zatrudnienia u absolwentów;
143. wzywa państwa członkowskie do zwiększenia współpracy i wzmocnienia synergii pomiędzy placówkami oferującymi kształcenie formalne, pozaformalne i nieformalne, władzami regionalnymi i lokalnymi, pracodawcami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, w porozumieniu z partnerami społecznymi, tak aby dotrzeć do szerszej grupy nisko wykwalifikowanych osób w celu lepszego uwzględnienia ich konkretnych potrzeb;
144. wzywa do umożliwienia większej elastyczności w nauczaniu, w powiązaniu z lokalizacją, metodami prowadzenia zajęć i uczenia się, które służą przyciągnięciu różnych grup uczniów i zaspokojeniu ich potrzeb, zwiększając tym samym szanse na naukę wszystkich obywateli;
145. z zadowoleniem przyjmuje proponowany przegląd ram kluczowych kompetencji, co zapewni cenny punkt odniesienia oraz powszechne zrozumienie konieczności rozwoju umiejętności przekrojowych, i wzywa do wzmocnienia jego znaczenia na szczeblu krajowym, w tym w programach nauczania i programach kształcenia nauczycieli; wzywa Komisję do powiązania ram kluczowych kompetencji z zaleceniem Rady z 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego;

(¹) Komisja Europejska/ EACEA, Eurydice, 2016 r. Kształcenie w zakresie przedsiębiorczości w szkołach w Europie. Sprawozdanie Eurydice.

Czwartek, 14 września 2017 r.

146. z zadowoleniem przyjmuje planowany przegląd europejskich ram kwalifikacji, który powinien przyczynić się do poprawy przejrzystości istniejących kompetencji i kwalifikacji w poszczególnych państwach UE; zaznacza, że takie narzędzie jest kluczowe dla rozwoju mobilności zawodowej, zwłaszcza w strefach przygranicznych, i podkreśla potrzebę zapewnienia lepszego eksponowania umiejętności, kompetencji i wiedzy zdobytych w ramach pozaformalnego i nieformalnego uczenia się;

147. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia szerokiego podejścia we wdrażaniu ścieżek poprawy umiejętności przez oferowanie różnych możliwości uwzględniających konkretne potrzeby na szczeblach lokalnym, regionalnym i sektorowym (np. umiejętności międzykulturowych, obywatelskich, umiejętności związanych z ochroną środowiska, językami obcymi, zdrowiem i rodziną), a także do wykroczenia poza zapewnianie podstawowych umiejętności;

148. wzywa Komisję do wspierania wysiłków państw członkowskich w ramach wzajemnych działań w obszarze uczenia się, a także do wymiany dobrych praktyk w obszarze strategii politycznych;

149. z zadowoleniem przyjmuje przegląd ram Europass, zwłaszcza przekształcenie Europass ze zbioru dokumentów w platformę usługową, a także wspiera kontynuację tego przeglądu oraz wysiłki w zakresie zapewnienia lepszej widoczności różnych rodzajów uczenia się i umiejętności, zwłaszcza tych nabytych poza systemem kształcenia formalnego;

150. uważa, że w ramach przeglądu należy zagwarantować możliwość korzystania z narzędzi grupom defaworyzowanym, takim jak osoby niepełnosprawne, osoby o niskich kwalifikacjach, seniorzy lub osoby długotrwale bezrobotne; uważa, że kluczowe jest zapewnienie dostępu do tych narzędzi osobom niepełnosprawnym;

151. uważa, że w Nowym europejskim programie na rzecz umiejętności należy lepiej odzwierciedlić różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn w kwestii rozwoju umiejętności;

152. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę wprowadzenia systemu monitorowania losów absolwentów w celu przyjęcia odpowiedniejszego i opartego na dowodach podejścia w procesie przygotowywania programów nauczania i oferty nauczania; apeluje o podobny, zakrojony na szeroką skalę system monitorowania losów absolwentów placówek kształcenia i szkolenia zawodowego;

153. wzywa do ciągłego i większego wsparcia programu mobilności Erasmus+, który oferuje młodym ludziom, pedagogom, wolontariuszom, stażystom, praktykantom i młodym pracownikom możliwości uczenia się i szkolenia sprzyjającego włączeniu oraz promuje takie możliwości;

154. wzywa Komisję do przeanalizowania krajowych systemów kwalifikacji i proponuje ich dostosowanie do zmieniających się potrzeb związanych z pojawianiem się nowych zawodów; podkreśla potrzebę wspierania przez państwa członkowskie zawodu nauczyciela dzięki ułatwianiu dostępu do informacji na temat najnowszych technologii oraz przypomina w związku z tym o opracowanej przez Komisję platformie eTwinning;

155. zwraca się do Komisji o ustanowienie europejskiego roku kształcenia dorosłych, co pomoże zwiększyć świadomość wartości kształcenia i aktywnego starzenia się dorosłych w całej Europie, oraz o zapewnienie wystarczających ram czasowych do jego przygotowania na szczeblu europejskim i krajowym;

156. wzywa Komisję do organizowania corocznego „Europejskiego forum umiejętności”, aby umożliwić odpowiednim władzom, instytucjom oświatowym, praktykom, studentom, pracodawcom i pracownikom wymianę najlepszych praktyk w zakresie prognozowania, rozwoju i zatwierdzania umiejętności;

o

o o

157. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.